

tracti aan bod komen. En inderdaad vind je wat je wilt weten.

Waar moet ik speciaal op letten bij de diagnostiek en behandeling van hypertensie bij ouderen; hoe moet ik dosering van geneesmiddelen aanpassen? Informatie over veelvoorkomende aandoeningen als obstipatie, urine-incontinentie, decubitus en orthostatische hypotensie. Over eenvoudige zaken als xerosis cutis, maar ook over vrij zeldzame, maar vooral bij ouderen voorkomende ziektes als maligne hematologische ziekten. Heel handig is ook de informatie over juridische zaken bij dementerende ouderen, bijvoorbeeld over de wet BOPZ (al wordt deze niet vermeld in de index). Bij de meeste hoofdstukken gaat men bij de medicamenteuze therapie in op eventuele aanpassing van de dosis bij ouderen (> 70 jaar).

Er zijn bijlagen met referentiewaarden en een geneesmiddelenoverzicht. De eerste bevat een handige vermelding van welke waarden bij ouderen 'afwijkend normaal' zijn. De tweede is onoverzichtelijk, met veel merknamen (sponsor?) en voegt niets toe aan de informatie in de betreffende hoofdstukken.

Een nadeel is dat de hoofdstukken over ziekten onevenwichtig zijn, wat vooral te zien is aan het verschil in lengte. Hoewel de redactie schrijft dat het geen leerboek is, gaat bijvoorbeeld het hoofdstuk over gastro-intestinale aandoeningen veel te uitvoerig in op allerlei diagnostische criteria. Voor de huisarts niet relevant. Ook vermelden de meeste auteurs bij de beschrijving van een ziektebeeld allerlei informatie die bij elke huisarts bekend is. Zoals basisinformatie over diabetes of mogelijke bevindingen bij fysische diagnostiek bij een patiënt met COPD.

Deze leidraad bevat veel nuttige informatie en voorziet mijns inziens in een behoefte. Maar het zou handig zijn als het wat dunner is, zodat het ook echt als zakboekje (in de visitetas) gebruikt kan worden. En dat kan zeker als overbodige informatie geschrapt worden. Dan kan hopelijk ook de hinderlijke reclame van de sponsors vervallen.

O.J.M. Lackamp

Psychiatrie belicht

Van Ree JW, De Vries MW, redactie. Psychiatrie. Serie Praktische huisartsgeneeskunde. Tweede herziene druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2008. 467 pagina's, € 60,00. ISBN 978-90-313-5217-3.

Omdat huisartsen een groot deel van hun tijd besteden aan mensen met psychische problemen voorziet dit boek in een behoefte. Dat blijkt eens te meer uit het feit dat tien jaar na verschijnen nu de tweede druk het licht ziet. Het boek bevat algemene hoofdstukken over de organisatie van de geestelijke gezondheidszorg in Nederland en België, de epidemiologie van psychiatrische stoornissen, de anamnese, het gezin als eenheid van behandeling, kinder- en jeugdpsychiatrie, transculturele psychiatrie en consultatieve psychiatrie. Daarnaast zijn er hoofdstukken die specifiek een van de bekende stoornissen behandelen: depressie, angst, onverklaarde klachten, stressgerelateerde klachten, verslavingen, dementie, eetstoornissen, trauma, psychose, persoonlijkheidsstoornissen en seksuele moeilijkheden.

Om recht te doen aan de verschillen in morbiditeit bij psychiaters en huisartsen, heeft de redactie ernaar gestreefd

de problemen zoveel mogelijk te belichten vanuit beide gezichtspunten. Dit uitgangspunt levert met name bij depressie een uitstekend tweeluik op waarbij in het ene deel depressie als ziekte of stoornis aan bod komt en in het andere depressie als ontspoorde kwetsbaarheid. Dat laatste deel bevat een mooi uitgewerkte beschrijving van een echt huisartsgeneeskundige benadering van de depressieve patiënt. Wat verder opvalt is de qua tekst beperkte ruimte voor antidepressiva. Dat is enerzijds verheugend omdat dat goed uitdrukt welke plaats die middelen in het handelen van de huisarts zouden moeten hebben. Anderzijds komt, wie het boek als naslagwerk wil gebruiken voor getalmatige gegevens over de werkzaamheid, niet aan zijn trekken.

Door het bij elkaar brengen van zeer divers werk in één boek ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te zien, die men tevoren niet zag. Mij viel bijvoorbeeld op hoezeer de beschrijving van de stressgerelateerde klachten aansluit bij het huidige denken over medisch onvoldoende verklaarde klachten. Het is goed mogelijk dat inzichten uit het stressmodel behulpzaam kunnen zijn in de communicatie van huisartsen en patiënten met medisch onvoldoende verklaarde klachten.

Al met al is dit boek, ondanks kleine tekortkomingen – beperkte beschrijving van autisme, het niet vermelden van problem solving treatment als behandelmethode – door zijn breedte en variatie zeker geschikt voor huisartsen en huisartsen in opleiding.

Peter Lucassen